

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Kose Vallavalitsus
vald@kosevald.ee
Hariduse tn 1
Kose alevik
75101, Harju maakond
75011547

15.04.2026 nr 11.3-1/26/1767

FINANTSKORREKTSIOONI OTSUS

Riigi Tugiteenuste Keskus teeb finantskorrektsiooni otsuse **Kose Vallavalitsuse** projektile nr 2021-2027.4.08.24-0087 „**Kaasav haridus Kosel**“ (edaspidi *projekt*).

Finantskorrektsiooni põhjuseks on projektiga seotud riigihankes nr 294872 „Kose Vallavalitsuse hallatavate üldhariduskoolide tasemetööde ja eksamite läbiviimiseks arvutite ning lisaseadmete hankimine“ esinenud puudus: riigihankes on kehtestatud seaduses nõutust lühem pakkumuste esitamise tähtaeg, mis on vastuolus riigihangete seaduse § 93 lg 1 punktiga 1.

Rakendusüksus otsustab:

1. kohaldada rikkumisele **5% finantskorrektsiooni määra**;
2. vähendada projekti tegevuse nr 5 abikõlblike kulused ja eelarvet **1 060,46 euro võrra**, millest toetus moodustab 901,39 eurot ja omafinantseering 159,07 eurot;
3. edaspidi vähendada riigihankega nr 294872 seotud abikõlblike kulused samuti 5% võrra, mille võrra väheneb ka projekti eelarve;
4. muuta projekti taotluse rahuldamise otsuse punkti 2 järgmiselt: „2. Projekti abikõlblike kulude kogumaksumus on 70 908,99 eurot, millest toetuse piirmäär on kuni 85% ja omafinantseering vähemalt 15% abikõlblikest kuludest. Maksimaalne toetuse suurus on 60272,64 eurot mis hõlmab Euroopa Regionaalarengu Fondi toetust kuni 70% ning riigipoolset kaasfinantseeringut 15% abikõlblikest kuludest.“.

Otsus koosneb järgmistest osadest: õiguslikud alused, asjaolud ja selgitused, finantskorrektsiooni põhjendused, korrektsioonimäär, rikkumise summa ja eelarve vähendamine, ärakuulamine, vaidlustamine.

ÕIGUSLIKUD ALUSED

- Perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS*) § 28;
- Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ÜM2022*) § 34 lg 1 p 2, § 35 lg 1, § 36;
- Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ÜM2014*) § 22¹ lg 1 punkt 4;
- Haridus- ja teadusministri 16.11.2023 määruse nr 43 „Kaasava hariduse põhimõtete rakendamine perioodil 2021–2027 (edaspidi *meetme määrus*) § 26;
- Riigi Tugiteenuste Keskus (eelnevalt ja edaspidi *rakendusüksus*) 27.03.2025 toetuse taotluse rahuldamise otsus nr 11.3-1/25/1616 (edaspidi *taotluse rahuldamise otsus* või *TRO*) punkt 7.3;
- riigihangete seaduse (edaspidi *RHS*) § 93 lg 1 punkt 1.

ASJAOLUD JA SELGITUSED

1. Kose Vallavalitsus (eelnevalt ja edaspidi *toetuse saaja* või *hankija*) korraldas riigihangete registris (edaspidi *RHR*) avatud hankemenetlusena kolmeosalise riigihanke nr 294872 „Kose Vallavalitsuse hallatavate üldhariduskoolide tasemetööde ja eksamite läbiviimiseks arvutite ning lisaseadmete hankimine“. Hanketeade avaldati 07.05.2025 pakkumuste esitamise tähtajaga 19.05.2025.
2. Hanke tulemusena sõlmiti riigihanke osale 1 eduka pakkujaga AS Datel (registrikood 10324057) 18.06.2025 hankeleping nr 2-7.9/67 maksumusega 37 620 eurot ning osadele 2 ja 3 eduka pakkujaga AS Klick Eesti (registrikood 11199045) hankeleping nr 2-7.9/68 maksumusega 32 398,50 eurot.
3. Rakendusüksus tuvastas hanke õiguspärase läbiviimise kontrollimisel, et pakkumuste esitamise tähtaeg ei vasta *RHS* § 93 lg 1 punktile 1 olles seaduses nõutust neli päeva lühem.
4. Toetuse saaja on 02.12.2025 selgitanud tähtaja mittevastavust järgmise asjaoluga: *esmakordselt sisestati hankedokumendid osaliselt RHR`i 05.05.2025 ja pakkumise esitamise tähtpäev märgiti 19.05.2025. Kuna mõningad hankedokumendid vajasisid täiendamist, siis sisestati need RHR`i 07.05.2025, kuid kahjuks jäi inimliku eksimuse tõttu pakkumuste esitamise tähtaeg muutmata (19.05.2025 09:00). Kui pakkujad oleksid juhtinud tähelepanu mittenõuetekohasele pakkumise esitamise tähtajale oleks hankija seda koheselt korrigeerinud. Vaatamata pakkumuse tähtaja mittevastavusele esitasid pakkujad pakkumused õigeaegselt ja hiljem keegi pakkujatest hanke tulemusi ei vaidlustanud.*

FINANTSKORREKTSIOONI PÕHJENDUSED

5. Rakendusüksuse hinnangul ei muuda toetuse saaja selgitused käesoleva rikkumise asjaolusid ega järeldusi ning ei anna alust finantskorrektsioonist loobumiseks.
6. Meetme määruse § 23 lõike 5 kohaselt peab toetuse saaja riigihanked läbi viima vastavalt *ÜM2022* §-s 11 kehtestatud nõuetele, sh järgima riigihangete seadust, kui ta on hankija *RHSi* tähenduses. Kose Vallavalitsus on avaliku sektori hankija *RHSi* § 5 lg 2 p 2 tähenduses.

7. RHS § 93 lg 1 p 1 kohaselt ei või avatud hankemenetluses pakkumuste esitamise tähtaeg olla lühem kui 15 päeva hanketeate registrile esitamisest arvates, välja arvatud ehitustööde hankelepingu puhul, kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast ja kogu hankemenetluse teabevahetus toimub elektrooniliselt. Riigihanke nr 294872 esemeks on asjad ja seega pidi pakkumuste esitamise tähtaeg olema vähemalt 15 päeva alates hanketeate registrile esitamisest arvates.
8. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 135 lg 1 ja RHS § 93 lg 1 p-i 3 koosmõjus hakkab tähtaja kulgemine järgmisel päeval pärast selle kalendripäeva saabumist, millega määrati kindlaks tähtaja algus. TsÜS § 136 lg 9 alusel loetakse päevaks ajavahemikku keskööst keskööni. TsÜSi kohaselt oleks pidanud pakkumuste esitamise tähtaeg olema 22.05.2025 kell 24.00. Seega on pakkumuste esitamise tähtaeg seaduses nõutust neli päeva lühem.
9. Eirates seaduses sätestatud tähtaja andmise kohustust, rikkus hankija muu hulgas RHS §-s 3 väljendatud konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõtet. Turul olemasoleva konkurentsi ärakasutamine annab võimalikult paljudele pakkujatele võimaluse riigihankes osaleda ja arendab seeläbi turuolukorda ning suurendab tõenäosust, et hankija saab hanke tulemusena tema vajadustele vastava parima lahenduse. RHS-is sätestatud 15 päeva pikkuse pakkumuste esitamise tähtaja järgimise korral võinuks potentsiaalsete pakkujate ring olla suurem ning ka hanke tulemused teistsugused. Riigihanke alusdokumentidele nõuetekohaselt vastava pakkumuse esitamata jätmise võis potentsiaalselt hankest huvitatud isikul jääda tegemata ainuüksi ajakriitilistel põhjustel.

KORREKTSIOONIMÄÄR 5%

10. ÜM2022 § 34 lg 1 punkti 2 kohaselt teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse, kui toetuse saamisega seotud kohustust või nõuet ei täideta osaliselt või täielikult ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust.
11. ÜM2022 § 35 lg 1 sätestab, kui finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine on toonud kaasa rahalise mõju, vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10, 25, 50, 75 või 100 protsenti tegevusele eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud juhul, kui ÜM2022 on sätestatud teisiti.
12. ÜM2022 § 36 alusel kohaldatakse riigihankega seotud rikkumise korral ÜM2014 § 21 lõiget 1¹ ja §-e 22–22⁹.
13. Otsuses käsitletud rikkumiste osas esinevad ÜM2014 § 22¹ lg 1 p-s 4 toodud asjaolud, mille kohaselt, kui pakkumuste või taotluste esitamise miinimumtähtaeg on nõutust lühem vähem kui 30 protsenti, kohaldatakse hankelepingule viieprotsendilist finantskorrektsiooni määra.
14. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 (edaspidi ühissätete määrus) artikli 103 lõike 1 koosmõjus ühissätete määruse selgituste punktiga 70 tuleb rakendusüksusel finantskorrektsiooni määra üle otsustamisel muu hulgas arvestada proportsionaalsuse põhimõttega, mistõttu ei saa rakendusüksus rikkumisele kohaldada automaatselt ÜM2014-s vastavale rikkumise koosseisule ettenähtud konkreetset finantskorrektsiooni määra ilma, et oleks eelnevalt analüüsinud, kas antud rikkumisel esineb võrreldes ÜM2014-s kirjeldatud

rikkumise koosseisuga selliseid erisusi, mille puhul oleks põhjendatud üldisest ettenähtud finantskorrektsiooni määra väiksema finantskorrektsiooni kohaldamine.

15. Alates 12.08.2024 kehtiva ÜM2014 redaktsiooni § 21 lg 1¹ punkt 5 sätestab, kui §-des 22–22⁷ nimetatud rikkumise puhul esineb rikkumist kergendav asjaolu ning rikkumise finantsmõju Euroopa Liidu eelarvele saab pidada vähetõenäoliseks, kuid see ei ole välistatud, võib ettenähtud 5-protsendilisele finantskorrektsiooni määrale erandina kohaldada 2-protsendilist määra. Seega peab rakendusüksus eelkõige hindama, kas antud juhul esinevad sellised rikkumist kergendavad ja finantsmõju vähendavad asjaolud, mille puhul oleks 5% finantskorrektsiooni määr selgelt ebaproportsionaalne ning võimalik oleks kohaldada 2%.
16. Rakendusüksus on hinnanud käesoleva rikkumise asjaolusid üksikasjalikult ning on seisukohal, et ei esine selliseid asjaolud, mis eristavad käesolevat rikkumist ÜM2014 § 22¹ lg 1 punktis 4 kirjeldatud samalaadsest rikkumisest, mistõttu ei ole põhjendatud kohaldada ÜM2014 § 21 lg 1¹ punktis 5 toodud 5%-st madalamat finantskorrektsiooni määra ehk 2%. Hankemenetluse planeerimisel ei saa eeldada, et kõik potentsiaalsed pakkujad tutvuvad hanketeadete avaldamispäeval. Neli päeva on piisavalt pikk aeg, mille jooksul hanke registrist hiljem avastamise korral jõudnuks pakkumus esitada nendel ettevõtetel, kes oleks muidu hankest huvitatud ja võimeline hankes osalema. Arvutite ja lisaseadmete hangetel on turul olemas tavaliselt palju potentsiaalseid pakkujaid, hanke 294872 iga osa juurde on esitatud vaid kolm pakkumust, seega võib vähene pakkumuste arv viidata liiga lühikesele pakkumuste esitamise tähtajale.
17. Rakendusüksus selgitab, et riigihangete rikkumiste korral ei ole üldjuhul võimalik konkreetset kahjusummat välja arvutada, kuna tegemist on potentsiaalse ja teoreetilise (kaudse) kahjuga, mis võib tekkida õigusnormi rikkumisel ja konkreetsete asjaolude põhjal loetakse rikkumine tõendatuks.¹

RIKKUMISE SUMMA JA EELARVE VÄHENDAMINE

18. Toetuse saaja on projekti tegevuse 5 „Õppe- või abivahendite või õppematerjalide või -vara ostmine“ raames kajastanud hanke nr 294872 alusel tekkinud abikõlblikku kulu KD-des nr 1 ja 3 kokku summas 20 199,22 eurot, millele lisandub tegevus 10 „Ühtse määra alusel kulu (Otsene kulu 5%)“ alusel summa 1 009,97 eurot.
19. Lähtuvalt antud otsusest loeb rakendusüksus riigihankega nr 294872 seotud kuludest abikõlbmatuks **1 060,46 eurot** (21 209,19×5%), millest toetus moodustab 901,39 eurot ja omafinantseering 159,07 eurot.
20. ÜM2022 § 37 lõike 3 kohaselt vähendatakse finantskorrektsiooni otsuse tegemisel toetuse ning omafinantseeringu eelarvet vastavalt makse tegemise ajal kehtivale toetuse proportsioonile.

ÄRAKUULAMINE

21. Tulenevalt ÜSS § 13 lg 2 punktist 3 annab rakendusüksus enne finantskorrektsiooni otsuse tegemist võimaluse toetuse saajal esitada oma seisukohad. Rakendusüksus edastas 26.03.2026 toetuse saajale finantskorrektsiooni otsuse eelnõu, paludes esitada omapoolne seisukoht antud

¹ Eeltoodud põhimõtet toetab ka Euroopa Kohus, selgitades kohtuasjades nr C-743/18 ja C-406/14, et hanketingimuste rikkumise korral ei ole konkreetse finantsmõju tõendamine nõutav ja see ei pea olema nähtav. Piisab sellest, kui asjasse puutuva fondi eelarve mõjutamise võimalus ei ole välistatud.

otsuse kohta hiljemalt 09.04.2026. Toetuse saaja ei esitanud antud tähtajaks täiendavaid kommentaare.

VAIDLUSTAMINE

Otsuse peale on õigus esitada vaie rakendusüksusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saama (ÜSS § 31 lg 1, § 32 lg 3 ja haldusmenetluse seaduse § 75).

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Sams
toetuste rakendamise osakonna juhataja

Koostaja: Raili Kadak
5699 1967
Raili.Kadak@rtk.ee